

บทคัดย่อ

- ชื่อภาคนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของแพทย์และพยาบาล โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช
กรมแพทย์ทหารอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
ในการพัฒนาคุณภาพหน่วยงานเพื่อมุ่งสู่การรับรองคุณภาพ โรงพยาบาล
- ชื่อผู้เขียน : นาวาอากาศตรีหญิง กมลชนก รักชิตธรรม
- ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
- ปีการศึกษา : 2544
-

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของแพทย์และพยาบาลรพ.ภูมิพลอดุลยเดช พอ.บนอ. ในการพัฒนาคุณภาพหน่วยงานเพื่อมุ่งสู่การรับรองคุณภาพโรงพยาบาล โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของแพทย์และพยาบาลโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช พอ.บนอ. ในการพัฒนาคุณภาพหน่วยงานเพื่อมุ่งสู่การรับรองคุณภาพโรงพยาบาล
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพหน่วยงานของแพทย์และพยาบาลโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช พอ.บนอ.

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆของแพทย์และพยาบาลโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช พอ.บนอ. ในการพัฒนาหน่วยงานเพื่อมุ่งสู่การรับรองคุณภาพโรงพยาบาล

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาคือ แพทย์และพยาบาลที่เป็นข้าราชการในสังกัดกองทัพอากาศและปฏิบัติงานที่ รพ.ภูมิพลอดุลยเดช พอ.บนอ. จำนวน 282 คน จาก 20 หน่วยงาน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายระดับ ดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

(4)

ผลการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพยาบาล 211 คน เป็นแพทย์ 71 คน เป็นหญิง 112 คน ชาย 70 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.2 อายุระหว่าง 30 - 49 ปี อาชีพราชการส่วนใหญ่ร้อยละ 69.2 อยู่ในช่วง 11 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกือบทั้งหมด ร้อยละ 82.3 ปฏิบัติงานในหน่วยงานรักษาพยาบาล และส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดร้อยละ 88.3 มีตำแหน่งในระดับผู้ปฏิบัติงาน

2. แพทย์และพยาบาลมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพหน่วยงานในภาพรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงานมากที่สุด รองลงมาคือ การยอมรับแนวคิดการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลและน้อยที่สุดคือการปฏิบัติตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม

3. เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของแพทย์และพยาบาลพบว่า พยาบาลมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพหน่วยงานในภาพรวมและมีการยอมรับแนวคิดการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลมากกว่าแพทย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาและมีการปฏิบัติตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

4. เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆกับมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพหน่วยงาน พบว่า

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพหน่วยงานของแพทย์และพยาบาล ได้แก่ อายุ อาชีพราชการ และตำแหน่งในหน่วยงาน ส่วนหน่วยงานที่ปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพหน่วยงาน

4.2 ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสารที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพหน่วยงานของแพทย์และพยาบาล ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับการอบรมหรือสัมมนา การได้รับการอธิบายหรือชี้แจง และความรู้เรื่องการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล

4.3 ปัจจัยด้านองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพหน่วยงานของแพทย์และพยาบาล ได้แก่ ความเชื่อถือหัวหน้าหน่วยงาน ความสัมพันธ์กับหัวหน้าหน่วยงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และความผูกพันองค์กร

(5)

ข้อเสนอแนะ

1. จัดให้มีการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาและรับรองคุณภาพ โรงพยาบาลแก่บุคลากรในโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกับแพทย์ เช่น จัดให้มีการอบรมหรือสัมมนาทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยเน้นถึงจุดสำคัญในการทำการพัฒนาคือการทำที่มุ่งเน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง เน้นการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วมของทุกคนในองค์กร โดยมีการทำงานภายใต้กรอบมาตรฐานหรือคู่มือในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้ป่วยจะเป็นผู้กำหนดคุณภาพในการปฏิบัติงาน มีการชี้แจงความก้าวหน้าของกิจกรรมพัฒนาทุกครั้งในที่ประชุมภายในหน่วยงานพร้อมทั้งสอบถามถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำกิจกรรม
2. ผู้บริหารต้องแสดงถึงความจริงใจและมุ่งมั่นในการพัฒนาหน่วยงาน เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน และคอยกำกับดูแลให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนา ตลอดจนสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
3. สร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในและระหว่างหน่วยงาน โดยการทำงานแบบช่วยเหลือและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน จัดให้มีการพบปะสังสรรค์เป็นครั้งคราว
4. จัดสรรบุคลากรในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้กิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ มีผลกระทบทางลบต่อการให้บริการผู้ป่วย ซึ่งถือว่ามีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งในการปฏิบัติงาน
5. นโยบายการพัฒนาต้องชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกันในทุกหน่วยงาน
6. มีการติดต่อประสานงานที่ดี และมีการประชาสัมพันธ์มากขึ้นทั้งภายใน และระหว่างหน่วยงาน
7. จัดเวลาประชุมกลุ่มพัฒนาให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้เสียงานประจำ และสมาชิกสามารถประชุมได้ทุกคน
8. สนับสนุนทรัพยากรในการทำงานแก่ผู้ทำกิจกรรมพัฒนา
9. ลดขั้นตอนของระบบราชการลง